

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . „ 5—
 Četrť leta . . . „ 250—
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . „ 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust. ---
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Španija stopi ob našo stran?

Nemški veliki admiral Tirpitz odstopil. — Pogajanja zaradi podmorskega boja se bodo nadaljevala. — Peta bitka ob Soči. — Velike italijanske izgube. — Vojne priprave v Rumuniji. — Severna Amerika v Mehiki.

Rumunija.

Zopet obrača Rumunija pozornost celega sveta na se. Vsi rumunski aktivni in rezervni častniki, ki so trenutno v inozemstvu, so bili brzojavno vpoklicani. Poštno ravnateljstvo je omejilo in poostrišlo določbe o zasebnih brzojavkah. Policijska prefektura je odredila za dne 14. t. m. rekvizicijo bakra in medenine.

Rumunija ima 7 milijonov prebivalcev, od teh jih je 6 milijonov Rumunov, drugi so Judje, Bolgari, Madžari, Rusi in Grki. Rusija ima (v Besarabiji) po Hartlebnovem Statistisches Taschenbuch 1.121.669 Rumunov, Avstrija (Bukovina) ima 275.000 Rumunov, Ogrska 2.799.479 Rumunov.

Rumunsko prebivalstvo je radi skupne pravoslavne vere rusofilsko. Sedanji kralj je tudi rusofilsko vzgojen. Politični voditelji pa so razdeljeni med centralne in ententne prijatelje. Generaliteta je po veliki večini ententofilska.

Rumunska ima sedaj 120 pešpolkov. To razmeroma veliko število se pojasnjuje s tem, da ima Rumunska zlasti veliko število izvežbanega moštva aktivne vojske in rezerve. Ako računamo po 3000 mož na vsak polk, štejejo skupno 360.000 mož! V slučaju mobilizacije bi rumunska vojska štela do 500.000 vojakov, kajti Rumunska ima sedem milijonov prebivalcev.

Kakor pri vseh ostalih balkanskih državah je reorganizacija rumunske vojske začela po balkanski vojni. Reorganizacija obstoji v prvi vrsti v tem, da se je vojna dolžnost povzela od 21 na 25 let. Rumunski vojni obvezanec služi torej od 21. do 46. leta. In sicer: 7 let v aktivni vojski, 12 let v rezervi, in 6 let v milici. Važna je tudi določba, da tisto moštvo, ki je dovršilo prezenčno službo dveh let, stoji vojnemu ministrstvu v prvem letu rezervnega razmerja na dispozicijo za vsak namen. Aktivna rumunska vojs-

ka obstoji v miru iz 5 vojnih zborov, 40 pehotnih divizij, 10 konjeniških in 10 topničarskih brigad. Aktivna vojska in njena rezerva tvorita operacijsko vojsko. Milica pa se porablja toliko v notranjosti dežele in za hrbtno operacijske vojske in se more združiti v bojne enote.

V času vojne se formira pet vojnih zborov z 10 aktivnimi divizijami, a vsakemu vojnemu zboru je še pridodeljena po ena rezervna divizija. Vrhutega se sestavi še ena ali dve konjeniški diviziji poleg divizijske konjenice. Infanterijska divizija sestoji iz dveh pehotnih brigad, a vsaka iz dveh pešpolkov in treh bataljonov, iz enega lovskega bataljona, enega eskadrona konjenice in ene topničarske brigade, sestavljene iz dveh polkov, vsak s 6 baterijami, skupno s tehničnimi četami.

Divizija ima potemtakem 14.000 pušk, 180 konjenikov, 48 topov in 26 strojnih pušk. Po reorganizaciji bi imela vojska, opremljena za vojno, sestajati iz 250.000 pešcev, 18.000 konjenikov, 600 modernih in 200 starejših topov in 3000 strojnih pušk. No, kakor so pokazala izkustva v balkanski vojni, ne bi bila vojna sila Rumunske še izčrpljena, tudi če bi postavila pol milijona ljudi.

Rumunija meji ob Avstrijo od Oršove do Novosielice v Bukovini. Meja v Bukovini je večinoma ravna, nikjer visokih hribov. Potem pa delajo mejo tu Karpat in Transylvanske alpe, ki so zelo visoke in tvorijo enako naravno obrambo, kakor Tirolske alpe. Proti Bolgariji meji Donava do Ruščuka, potem pa je do Varne po zadnji balkanski vojni določena meja, ki teče po ravnini.

Kako je s kavo?

V vseh deželah, v vojskujočih, kakor tudi nevtralnih, se že od prvega početka vojske opaža, da se porabi vedno več kave. Da trgovci v sedanji dobi po-

prodajo izredno mnogo kave, je pripisovati tudi dejstvu, da si v mnogih gospodinjstvih iz bojazni pred kavinim pomanjkanjem nakupujejo večje množine tega špecerijskega blaga.

Po zanesljivih podatkih se je konzum kave v sedanji dobi povzdignil za celih 30% v primeri s konzumom v zadnjih mirnih letih. Večja kavna uporaba in ker so nam naši sovražniki zaprli uvoz, je krivo, da se je na kavnem trgu pojavilo občutno pomanjkanje kave. Kajpada se je to pomanjkanje, kakor se nam poroča od verodostojne strani, pojavilo le mimogrede.

Izredno visoke cene kavi v nevtralnem inozemstvu so krive — in k temu še pridejo oziri na znano stanje naše valute — da se je izvoz kave omejil le na najpotrebnejše. Ako se bodo, kar se sme pričakovati, cene v nevtralnem inozemstvu zopet uredile, ter stopile v staro redno stanje, in če se bodo izvršile nameravane odredbe (karte za kavo?), o katerih pa še nimamo podrobnih poročil, se bo tudi preskrba s kavo vršila redno in pravilno. Popisovanje kavnih zalog pri trgovcih in enakih podjetjih, ki ga je vlada zadnji čas odredila, je nekaka predpriprava za ureditev prometa s kavo in uporabe kave.

Kakor hitro se je raznesel glas, da je pričakovati splošnega pomanjkanja kave, so ljudje kar oblegali trgovine in si skušali svoje gospodinjске zaloge za delj časa preskrbeti s kavo. V nekaterih zasebnih gospodinjstvih, gostilnah in kavarnah je nakopičeno toliko kave, da je za potrebe istega gospodinjstva, oziroma obrti, dovolj za pol ali celo leto.

Danska in Švedska ste pred kratkim izdali prepoved kavnega izvažanja. Ta prepoved pa, kakor se zatrijuje v diplomatskih krogih, nima nobenega političnega ozadja, ampak se je odredila le zaradi pomanjkanja kave, ki je nastalo v obeh imenovanih deželah. V veletrgovskih krogih se domneva, da se bo ta prepoved takoj ukinila, čim bodo domače potrebe

LISTEK.

Časopisje.

Dr. —t—. Govoriti hočemo o časopisju in poročevalnicah (depešni biroji), kojih imena čitamo večkrat v sedanji svetovni vojski. Torej le o političnih časopisih. O slovenskem časnikarstvu nam pač ni treba govoriti, ker so imena in njegove razmere itak vsem dobro znane. Le toliko je treba omeniti, da noben slovenski časnik nima svojega zastopnika v vojnem časnikarskem stanu. „Slovenec“ ga je nekaj časa imel, potem pa je bil njegov poročevalec poklican v službo nazaj, naslednika mu ni nastavljal. Na tem nedostatku našega časopisja so krive tudi gmotne razmere pri naših časopisih. V glavnem vojnem stanu živijo poročevalci sicer na erarne stroške, toda vrhutega še vendar potrebuje vsak poročevalec od 600—900 K mesečne plače. Tudi o ostalem avstrijskem časopisju ne bomo govorili, iz istega razloga, ker bi razpravljali o nečem, kar je itak vsem znano.

1. Nemška država. Po zadnji statistiki (leta 1905) je imela Nemčija vsega skupaj 3887 političnih časopisov s 4.103.990 natisi. Od teh je bilo 1478 dnevnikov.

Katoliško-političnega časopisja je bilo leta 1907 okroglo 400 z 2.000.000 naročnikov. Najbolj ugledni katoliški dnevnik so: Centrum, Berlin; Kölnische Volkszeitung, Kolin; Augsburger Postzeitung, Augsburg; Essener Volkszeitung, Essen, ki je imela leta 1907 53.000 naročnikov, največ med vsemi katoliškimi dnevniki.

Svobodomiselni (freisinnig) dnevnik so: Vossische Zeitung, ima zveze z našim zunanjim ministrstvom; Berliner Tageblatt; Berliner Börsen-Courier; Tägliche Rundschau, organ Evangeljske zveze.

Konservativni dnevnik: Neue preußische Zeitung (Kreuzzeitung); Reichsbote.

Vladni: Berliner Lokalanzeiger in Norddeutsche Allgemeine Zeitung. Zadnja je v istem razmerju do vlade, kakor naš „Fremdenblatt“, v njej se objavljajo poluradne izjave.

Socialdemokratje imajo 65 dnevnikov. Najvažnejši: Vorwärts, Berlin, ki je imel leta 1907 naročnikov 138.000.

Izven Berolina so jako razširjeni (nekatoliški) dnevnik: Kölnische Zeitung (narodno-liberalna, izhaja štirikrat na dan); Frankfurter Zeitung (demokratska) ima zveze z dunajskim nemškim poslaništvom).

Kakor imamo mi Avstriji svoj Korespondenčni urad — K. u. (Korrespondenz-Bureau — K. B.), tako imajo Nemci Wolffsches Telegraf-Bureau (W. T. B.), ali kratko Wolffsches Bureau (W. B.). Poročeval-

nico je ustanovil dr. Bernhard Wolff leta 1849. Sedaj je to podjetje akcijska družba z 1 milijonom akcijskega kapitala in z ravno tako visokim rezervnim zakladom. Pri poročevalnici je uslužbenih 500 oseb. Brzojavnih in telefonskih pristojbin plačuje letno čez 1.000.000 mark.

Večina ljudi ne zna časnikov čitati. Posebno sedaj v vojski ne, za to uvažuje vsako poročilo, naj je šifra l. T., g. ali kako že bodi. Izmed državnemških poročil so le poročila Wolffovega biroja zanesljiva, istotako kakor v Avstriji poročila našega Korespondenčnega urada — K. u. v nemških časnikih s šifro: K. B. Mnogi se pritožujejo, da „Slovenec“ ni dobro urejen, ima n. pr. vsa mogoča poročila, katera si večkrat nasprotujejo. Zadnje je res, a nasprotujejo si samo pri istem, ki ne gleda na znamke ali na časopis, iz katerega je poročilo vzeto, in vsem poročilom pripisuje isto važnost. „Slovenec“ je nasprotno najboljšo urejevan slovenski dnevnik, a poročila mora čitatelj sam znati tehtati in preceniti.

Bolgarija: V Bolgariji je po zadnji statistiki (leta 1905) izhajalo 90 političnih časnikov. In brezdvomno je to število sedaj že mnogo višje. V Bolgarijo je prihajalo istega leta iz inozemstva 500 tisoč števk tujega časopisja, dočim so imeli domači politični časniki vsega skupaj le 150.688 natisov. Zanesljiva poročila, ki prihajajo iz Bolgarije, so, kate-

obeh škandinavskih držav krite in se bo uvoz zopet bolj oživil.

V Ameriki, posebno v južnih pokrajinah, so s kiadisča za kavo, kakor pravijo poročila iz Novega-Jorka in Rio de Janeira, do vrhu nakopičena s kavo. Radi poostrenega podmorskega boja pa si velike trgovske ladje ne upajo prav na pot v Evropo.

Programatičen govor kranjskega deželnega ljudsko-šolskega nadzornika.

Nedavno je pri sprejemu vseh kranjskih okrajnih nadzornikov izpregovoril novi deželni šolski nadzornik dr. Mihael Opekale vsega uvaževanja vredne besede:

Kakšno vzgojo mladine zahtevamo, da bo naš narod dober, plemenit in tako — srečen? Takšno, kakor jo hoče in zahteva od nas ljudskošolski zakon. Versko-nravno. Prvi princip je vera. Zakaj mi moramo vzgajati za resnico in vera je resnica; mi moramo vzgajati za lepoto in v veri je lepota; mi moramo vzgajati za dobroto in v veri je začetek in konec vsega dobrega. Vera je oko življenja. Vera je v delu počitek, v solzah tolažba. Brez vere ni prave plemenitosti srca — v veri pa so studenci, kateri drže v morje popolnosti. Če bi vsi ljudje bili odgojeni tako, da bi nihče ne prekoračil niti ene zapovedi katekizma, bi bili sami dobri ljudje na svetu in zemlja bi bila raj. Zato bomo pred vsem gledali, da bode naša mladina imela globoko v srcu to, kar je bilo našim očetom najsvetejše, sv. katoliško vero; čuvali bomo, da se naša mladina uči živeti, delati in trpeti verno — zmerom s pogledom na kvišku in preko mej te zemlje do večnosti.

Drugo je n r a v n o s t. Kaj je n r a v n o s t? N r a v n o s t je praktično to, kar je teoretično — verno. Življenje po veri — to je n r a v n o s t. Živeti po veri pa se le pravi: dati Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, skupni domovini, kar je njenega, svojemu narodu, kar je njegovega, sebi, kar je prav, bližnjemu, kar mu gre. To je n r a v n o s t.

Eno točko je posebno poudariti: Dati cesarju, kar je cesarjevega. Naša vzgoja mora biti globoko p a t r i o t i č n a. Vsi vemo, kako sveto je ime vladarjevo v našem narodu. Koliko ljubezni in spoštovanja je v srcu, kadar je na jeziku to ime — cesar. V tej ljubezni in v tem spoštovanju ter v ljubezni in zvestobi do skupne avstrijske domovine utrjujmo našo mladino bolj in bolj. Povejmo ji, da je v tem četrta božja zapoved, kateri je obljubljen poseben blagoslov. Kažimo te čase otrokom kri, ki jo prelivajo njihovi očetje in bratje za cesarja in za domovino Avstrijo in povejmo jim, da bo ta kri klicala maščevanje nanje, če ne bodo za Bogom najbolj zvesti cesarju in svoji avstrijski domovini.

Če tako učimo in odgajamo otroke, jih s tem že učimo in odgajamo tudi za dobre S l o v e n e c e. Zakaj kdor je Bogu in cesarju zvest, ta tudi svojemu ožjemu narodu ne bo nezvest. Vreden potomec bo svojih slovenskih starišev, človek, ki bo poleg skupne domovine Avstrije ljubil iz srca tudi ožjo svojo slo-

vensko domovino — ne z razburjeno besedo, s kričanjem, ampak z mirnim delom zanjo, v duhu in v resnici.

Da bo pa mladina tembolj dovzetna za vzore, katere ji hočemo in moramo vcepiti v šoli, za ljubezen do vere in življenja po veri, za zvestobo in udanost do vladarja, za močno in delavno ljubezen do širše in ožje domovine — da bodo ti vzori prepričevalno in vodilno prešinili mlada srca, za to se zdita neobhodno potrebni dve stvari: čistost in treznost mladine. Mi moramo ohraniti mladino čisto in trezno. Kjer je nečistost in pijanost, tam se že sploh neha prava človečnost, ker se neha — razum. Zato posvečujemo vso svojo skrb čistosti mladine. Dobro glejmo, kaj mladina bere, kod hodi, kako se zabava, s kom občuje. Dokler nam bo otrok nedolžno gledal iz oči v oči, tako dolgo vse dobro naredimo iz njega; ko bo začel metati pogled v tla — je vzgoja naša dokončana . . .

Podobno skrbimo za treznost mladine. Protialkoholno vprašanje je neizrečeno važno vprašanje. A združimo se tudi sami pijače, prosimo učiteljstvo, da se zdrži, pred vsem pa navajajmo otroke k zdržnosti. Priporočajmo, učimo, svarimo! Velikanske bodo naše zasluge za domovino in narod, kateremu bomo vzgojili zdravo in krepko potomstvo.

Bolgarija se združi z Rimom.

V Sofiji se bo v kratkem vršilo posvečenje novo zgrajene prekrasne pravoslavne stolne cerkve. — Prvotno so nameravali posvetiti stolnico največjemu svetniku pravoslavne cerkve, Aleksandru Nevskemu. Toda potek in razvoj svetovnih dogodkov je popolnoma spremenil prvotni namen in v Sofiji so se sedaj odločili, da bodo posvetili novo stolnico na čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Kakor že znano, sta oznanjevala solunska brata sv. Ciril in Metod krščansko vero zapadnim Slovanom in sta prinesla luč sv. vere tudi najbolj omikanemu slovanskemu narodu — Čehom. Papež Leon XIII. je z okrožnico dne 30. sept. 1880 določil, da se naj praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda obhaja v celi katoliški cerkvi. Sedaj ju torej časti katoliška in tudi pravoslavna cerkev. Sklep sofijskih merodajnih krogov, posvetiti novo bolgarsko stolnico na čast sv. Cirilu in Metodu, bo dvignil v pravoslavni cerkvi veliko prahu, kajti vsaktero zapostavljanje največjega pravoslavnega svetnika Aleksandra Nevskega se v carski palači in pri vrhovni cerkveni oblasti hudo zameri. To politično ost bodo zlasti v Rusiji neprijetno občutili, kajti v Petrogradu so bili dosedaj navajeni smatrati vse duhovne kompetence kot nedotakljivo posest carjevega upliva na Balkanu. Sicer se pa zdi, da gre merodajnim bolgarskim krogom za vse kaj drugega, kakor za samo demonstracijo, naperjeno proti Rusiji.

V prav dobro poučenih bolgarskih krogih se zagotavlja, da so začeli v Sofiji vnovič prav resno premotrivati vprašanje glede zbližanja Bolgarije z Rimom. Že iz tozadevnih pogajanj za časa papeža Leona XIII. je bilo razvidno, da ni nobenih nepremostljivih ovir za zbližanje Bolgarije z Rimom. Pet-

visoko razvit. Temu je krivo tudi veliko število primorskih mest, ki imajo vsaka svojo važnost in svojo politiko. Isti nedostatek približno kakor v Dalmaciji. Vladna poročevalnica se imenuje: Agence d'Athènes. Francozi si vzdržujejo v Atenah: Messenger d'Athènes. Mnogo imenovani časniki so: Phos, Nea Alithia, Ephimeris, Asty, Akropolis, Nea Ephimeris, Kari.

Švica: V sedanji vojski se je švicarsko časopisje izredno močno razvilo, kar je razumljivo, ker lahko prinaša poročila iz centralnih in ententinih držav. Že leta 1907 je imela Švica 1200 političnih časnikov, izmed teh 780 nemških, 360 francoskih in 50 italijanskih. V Zürichu je izhajalo 156, v Bernu 115, v Ženevi 67, v Baselju 56 časnikov.

Francoski in italijanski švicarski listi nam niso znani. Izmed nemških so najbolj znani: Neue Züricher Zeitung in Basler Nachrichten, obe svobodomiseln. Katoliško-konservativni list je Vaterland, ki izhaja v Luzernu.

Nizozemska: Ima močno razvito časopisje. Tudi večje vasi imajo svoje krajevne časnike. L. 1905 je imela Nizozemska 1418 časnikov. V sedanji vojski so najbolj znani: katoliški organi: Centrum in De Tijd; socialdemokratski: Het Volk; svobodomiseln: Nieuwe Rotterdamse Courant, Nieuws van den Dag, Algemeen Handelsblad, Telegraaf, Courant, Standard.

O ententinem časopisju in znamenitejših drugih državah bomo še poročali.

najst samostojnih cerkev pravoslavja veča skupaj, kakor znano, skupen dogma, istovetno cerkveno pravo, istoveten kult in smelo se trdi, tudi osebno nasprotje do papeške institucije. Glavne točke, v katerih se razlikuje dogma pravoslavni razkolnikov od katoliške cerkve, so sledeče: Pravoslavni očitajo katoliški cerkvi, da uči, da sv. Duh izhaja „od Očeta in Sina“, dočim trde pravoslavni, da izhaja samo od Boga Očeta ter da je katoliška cerkev stari nicejsko-carigradski kredo s tem potvorila, ker je vpletla, oziroma dodala besedico „Filioque“ (in Sina). Nadalje ne ugaja pravoslavnim, ker uporablja katoliška cerkev za Evharistijo nekvašen kruh. Pravoslavni tudi ne soglašajo z latinsko cerkvijo v podrobnem nauku o vicah; krst pri pravoslavni se vrši na ta način, da položijo v vodo celo truplo otroka; končno, kar je v stvarnem oziru najvažnejše, predbacivajo katoliški cerkvi, da je upeljala nove verske resnice, kot: neomadeževano spočetje Device Marije, papeževo vrhovno cerkveno poglavarstvo in nezmotljivost papeževo v verskih resnicah. Pogajanja, ki so se vršila za časa papeža Leona XIII., so zelo daleč uspela, in ko so se na željo in povelje Rusije prekinila brez končnega uspeha, so se možje, ki so se udeležili pogajanj, razšli z osebnim prepričanjem, da smatrajo pravoslavni edino katoliško versko resnico o vrhovnem poglavarstvu papeževem ter versko resnico o papeževi nezmotljivosti kot resno oviro za združenje z Rimom. Upravičeno se pa sedaj sme smatrati, da bode velika, povsem nove razmere ustvarjajoča izprememba, ki se sedaj vrši v Bolgariji, pri količkah dobri volji znala poiskati in najti pota, po katerih bo domača verska naziranja spravila v sklad s staro kršč. vero, ki se je neskaljena ohranila v latinski cerkvi, ter bo odpravila vsak kamen spotike, ki je v resnici bolj dozdeven kot stvarni razlog.

Novodobno delo krščanskega usmiljenja.

Umetni udje človeškega telesa.

Dvoje pravljic je, s katerimi se je človeški um že več stoletij s posebnim hrepenenjem bavil in so mu bile posebno na srcu: sanje o letanju po zraku, in sanje o umetnih delih človeškega telesa. Sedanja svetovna vojska je uresničila oboje. Sedaj frčijo po zraku umetni ptiči ter krožijo med solncem in oblaki. V zraku se vrše sedaj znameniti boj, kakor prej na suhem in na morju. In naši zrakoplovci, ki ne smejo poznati ne nervoznosti in ne bojazni, frčijo tja v sovražne dežele in obmetujejo sovražna mesta z bombami.

Novodobna umetnost pa je ustvarila tudi umetnega človeka: dala je namreč pohabljenemu umetne roke, noge itd. Ne more mu sicer dati umetnih pljuč, oči (s katerimi bi videl), ušes (s katerimi bi slišal), umetnega srca ali umetnih obisti, a skoro vse druge ude človeškega telesa mu lahko nadomesti. Čarovniška beseda, s katero nazivajo učenjaki in umetniki umetne dele človeškega telesa, se imenuje „proteza.“

Na Dunaju in v Berlinu imajo zdaj zbranih v posebnih skladiščih izredno mnogo umetnih rok, nog, prstov itd. Te proteze pošiljajo v zavode, kjer se nahajajo nesrečni invalidi. Prejšnje čase so zdravniki dovoljevali, da so se umetne roke ali noge (navadno lesene) dale invalidom šele tedaj, ko so bili odpuščeni iz zavoda (bolnišnice). Sedaj pa postopajo drugače. Invalidu pritrdijo začasne umetne ude iz gipsa takoj, ko je rana, kjer je roka ali noga odrezana, že zacelila. Ko se je invalid navadil rabiti začasno umetno nogo, dobi drugo, boljšo. Tej sledi še boljša, z usnjem izpopolnjena, in končno, ko se je invalid že popolnoma privadil, hoditi z umetno nogo, dobi protezo, katera je pravilni človeški nogi od zunaj tako podobna, da je na prvi hip ne moreš od zdrave noge razločiti. Človeška veda je v svojem raziskovanju že spravila tako daleč, da je umetno nogo ali roko z raznimi kemičnimi dostavki tako izpopolnila, da se dajo ti umetni udje mnogokrat skoro tako pregibati in rabiti kot prava človeška roka ali noga.

Človeška veda in novodobna tehnika sodelujeta v izpopolnitvi umetnih udov in tako vršita na moderni način delo krščanskega usmiljenja. V Avstriji in Nemčiji se je za časa vojske ustanovilo že celo vrsto delavnic, kjer izdelujejo umetne dele človeških teles. Mnogo gumija, ki se ga je zaseglo, se je izročilo tem delavnicam.

Glede protez razločujemo dve vrsti: Umetni deli človeškega telesa za take, ki morajo duševno delati, in za take, ki morajo delati fizično (delaveci, poljedelci, obrtniki itd.). Umetne dele za ljudi, ki delajo duševno, to je v raznih pisarnah ali kot profesorji, učitelji itd., ložje izdelujejo kot ude, ki se rabijo pri težkem delu na polju, v obrti ali v tovarni. Ljudje, ki so se posvetili vedi in tehniki, so s posebno skrbjo študirali, kako dati ubogemu delavcu umetno roko ali nogo, da bo mogel pozneje sebi in svojem službi-

ra razpošilja vladna poročevalnica: Agence Telegraphique Bulgare.

Organ sedanje Radoslavove vlade je Narodni Prava. Sicer pa so nam časnikarske razmere v Bolgariji premalo znane. Morda se nahaja Slovenec, ki bi znal o tem več povedati. Naj se oglasi.

Turčija: Kdor hoče na Turškem izdajati časnik, potrebuje za to sultanovega fermana. V uradništvu vsakega časnika sedi vladni cenzor. Novejše statistike o turškem časopisju ni. Leta 1892 je izhajalo na Turškem 300 časopisov, v Carigradu je izhajalo leta 1902 44 časnikov, od teh 13 v turškem jeziku, 11 v armenskem, 6 v grškem, 5 v francoskem, 2 v francoskem in angleškem ob enem, 2 v bolgarskem, 2 v hebrejskem, 1 v nemškem, 1 v italijanskem, in 1 v srbskem jeziku.

Turška poročevalnica, katere se poslužuje vlada, se imenuje: Agence Telegraphique Milli.

Rumunija: Vladna uradna poročevalnica je: Agence Telegraphique Roumaine. Oficijozen list je Independance Roumaine. Korupeija rumunskega časopisja je posebno glede zunanje politike zelo velika. Vsi večji listi so plačani od zunanjih držav, za to so tudi vsi pristranski, kakor krušni očetje zahtevajo. Leta 1903 je v Rumuniji izhajalo 334 časopisov. Sedaj je njih število seveda mnogo večje.

Grčija: Prvi časnik v novogrškem jeziku je začel izhajati leta 1793 na Dunaju. V novejšem času se je število novogrškega časopisja zelo povzdignilo, toda zaradi pomanjkanja centralizacije ni noben list

ti vsakdanji kruh. In to se jim je baje izbornu posrečilo. Zdravniki opisujejo delavske umetne roke in noge kot izredno popolne in raznolike. Človeški razum je ravno v umetnih rokah in nogah pokazal višek svoje zmožnosti. Z umetnimi rokami, ki jih sedaj izvršuje sedanja veda in tehnika, lahko opravlja roko-čelec vsako, še tako težavno delo. Avstrijski muzej, kjer so zbrane proteze, izdelane v Avstriji, vodi dunajski višji štabni zdravnik profesor dr. Janez Spišty. Kakor smo že svoj čas poročali, so ustanovljeni po deželah odbori, kateri nabavijo ubogim invalidom umetne roke ali noge. Slovenskoštajerski invalidi se naj v tem oziru obračajo na slovenskega deželnege odbornika dr. K. Verstovška.

Italijansko bojišče.

Lahi so pričeli peto bitko ob Soči. Napad je splošen na vsej črti. Glavne točke spopadov so iste, kakor v poprejšnjih bitkah, dosežanji uspehi pa tudi isti, kakor dosežaj, to je: sovražnika so naše čete odbile povsod, izgube je imel velike. Bitka utegne še trajati precej časa, ker so bile priprave za njo jako obsežne. Italijansko armadno vodstvo je imelo prav dovolj časa za te priprave. Dve armadi sta postavljeni v prostoru med morjem in koroško fronto, dočim je na Koroškem in Tirolskem še mir. Izbrani čas te italijanske ofenzive se zdi ugoden v toliko, ker so v omenjenih ostalih delih fronte, kjer tvorijo meje visoke gore, večja podjetja za sedaj izključena, torej bi bilo mogoče tam izhajati z manjšim številom čet, glavni naval pa izvršiti s kolikor le mogoče najštevilnejšim vojaštvom. Bodočnost pokaže, koliko so laški računi vredni.

Četverosporazumovi listi prihajajo zopet s staro, trapasto vabo, da bo Italija varovala pravice jugoslovanov. Slovenci bi nikdar ne smeli živeti z Italijani v sosesčini, da bi kaj takega verjeli. Beneški Slovenci nimajo niti ene slovenske šole, niti enega slovenskega uradnika. Še sedaj v vojski, kako ravnaajo s Slovenci! Otroci začasno okupiranih slovenskih krajev morajo obiskovati šole, ki so skozinskož laške. Vsi se še spominjamo „negovanja in varovanja“ naših pravic v Trstu in Gorici, kjer so regnicoli imeli važno besedo. Lahki gotovo vse to dobro vedo, za to mislimo, da nam hočejo le škoditi in nas očrniti pred našimi oblastmi. Meči in puške slovenskih vojakov bodo tem starim našim škodljivcem dali odločen in razumljiv odgovor.

Italijani se ojačili.

Peta soška bitka je v polnem teku. Pod ogromnimi izgubami so bili vsi sovražni infanterijski napadi odbiti. Sovražna artilerija tako temeljito in srčito obstreljuje naše postojanke, kakor v prejšnjih bitkah, kar dokazuje, da se je italijanskemu armadnemu vodstvu posrečilo, oskrbeti za svojo soško armado ne samo zadostne množine streliva, temveč je ojačila in izboljšala tudi svojo artilerijo. Ko premočujemo položaj ob Soči, si moramo predočiti, da so naše tamošnje postojanke sedaj še bolj trdne in še boljše pripravljene na uspešno obrambo kot pri prejšnjih ofenzivah. Posebno med tretjo in četrto italijansko ofenzivo je bilo le malo časa za utrjevanje in izboljšanje obrambnih točk. Zavest, da smo do dobra pripravljeni na še tako silne sovražne napade, nam daje upanje, da bo ves trud italijanskih naskakovalcev tudi tokrat zaman.

Pri Podgori in Sv. Martinu.

Dne 14. marca so avstrijske čete pri Podgori in Sv. Martinu po srditih napadih vrgle Italijane v ročnih metezih nazaj. Pri Sv. Martinu so bili boji zadnjih dni tako srčiti, da je dne 14. marca zvečer ležalo na bojišču 1000 nepokopanih italijanskih mrličev.

Na Doberdobski gorski planoti (pri Sv. Martinu) je moral posebno naš pešpolk šte. 46 — hrvaški vojaki iz južne Ogrske — mnogo prestat. Dne 13. marca je odbil ta polk samo celo sedem italijanskih napadov.

Ob Soči.

(Izvirno poročilo.)

Krvavi, grozni boj divja zdaj tam ob Soči, rudeča kri junakov padlih zemljo moči, ki se prelila je za blagor domovine, ki jim hvaležna bo za hrabre čine!

Sovražnikova hrabrost pač vsaka je zaman, zastoj se pričakuje, da prišel bo kedaj dan, da Lah odgnal bi nas od Soče, le smeši se, kdo meni, da mu kdaj bo to mogoče!

Marsikdo, ki študira vojno le po časopisih, si misli, kako žalostno in pusto je življenje tu v strelskih jarkih. Toda temu ni tako! Da nam čas mineva z bliskovito naglico, šarbe sovražnikove krogle, ki nam melodično žvižgajo krog glav, izgrešujoč brez malih izjem vedno svoj cilj; šrapneli in granate nam delajo zabavo; včasih pa tudi burja poseže vmes, da bi človek mislil, da nam obrne svet narobe; nekaj časa dežuje, sneži, a nastopijo zopet tiste večnomirne, zvezdane noči z vsem svojim neodoljivim čarom, ki zaziblje dušo v sladko sentimentalnost...

V jedni takšni noči sem stal nekoč na prednji straži. Nič lahka naloga, toda slikovit prizor, ki se je nudil mojim očem, zabranjeval mi je vsako misel na utrujenost. Zvezde so lesketale na nebem svodu, in njih sij se je izgubljal v svetlobi žarometov, ki je iskal naše pozicije. Topovi grme, bruhaajo smrt, male strojnice rezgetajo, telefon deluje... Po ozračju se širi duh po smodniku, znoj in krvi, kliči ranjenec in umirajočih ti pretresajo mozeg in zopet se oglašajo burja s tako čudnim zavijanjem, da se ti zdi, kot bi ječale duše padlih junakov... Človek mora res imeti trdne živce, da ne izgubi razsodnosti. Tuintam se pa tudi primeri dogodek, ki nam prinese dovolj zabave. Ujeli smo italijanskega sanitajca, ki je pripovedoval to-le komično dogodbeo.

Pred par dnevi, ko sem iskal ranjence, najdem lahko ranjenega častnika, ga pobrem ter ga nesem na obvezovališče. Prišedši pred zdravnika, se le ta razsrdi, videč, da sem mu prinesel človeka — brez glave.

„Kako mu naj pomagam, saj nima glave?“

„Pokorno javim, gospod polkovni zdravnik“, se opravičujem, „ko sem častnika našel ležati, ki je rekel, da je lahko ranjen le v nogo, a da nima glave, tega mi ni povedal.“

Vsi smo se smejali, a ujetnik nam je razložil, da je med potjo pritrčal šrapnel, odtrgajoč njegovega ranjenca glavo, med tem, ko je on čutil le lahek sunek. V sedanjih vojski so se dogodili še čudnejši dogodki!

Ko to pišem, je že davno zatonilo solnce in vrnil sem se ravno iz straže sicer utrujen, toda navdušen, kakor smo tukaj sploh vsi Slovenci. Tukaj ni časa za melanholijo, ker

Vedno čuje pesen se topov,
ki kliče nas na bojni ples!
A srce vleče nas domov —
ah kam bi šel zares?

A ne poznamo strahu, vsi vstrajamo do konca, tako tudi jaz

Na boj srdit, na boj strašan,
na boj jaz pohitim!
Da se doseže zmage dan,
pač rad jaz smrt storim!

Pa še nekaj moram pripomniti. Tukaj vlada medsebojna ljubezen in nikoli tako kot sedaj se ravnamo po Gregorčičevih besedah: „Odprto srce in odprte roke imej za trpečega brata!“ Kako je Vam v domovini, dragi, srčno zaželeni? Daleč sem od Vas, a ne tako daleč, da bi Vas ne dosegle moje misli. V duhu vidim košenski griček v svitu blede mesečine, pod gričkom kmečko hišico, obdano od sadnega drevja, v kateri spavaš Ti, dragica moja, ljubljena žena z otroci, ki sanjaš prijetne sanje, morda o meni, med tem, ko jaz še budim in mislim na Te z vročim koprnjenjem, brez konca in brez prestanka. Te bom li videl še kedaj? Če te ne vidim več, veš, da je bila moja zadnja misel posvečena Tebi in ohrani me v blagem spominu, ter se posveti krščanski vzgoji našinih otrok! Vi doma ne izgubite poguma, kakor ga i mi tukaj ne bomo, ter se zavedajte, da stari Bog še vedno živi, ter da pride od Njega, kar nam služi v dušni in telesni blagor!

Vsem znancem v domovini, vsem čitateljem naše „Straže“, ki se tukaj tako rada prebira, iskrene pozdrave od: Plevnik Jurij iz Košence pri Planini, Alojzij Šolar, Vrečko Franc, Lokošek Franc, Bezjak Ferdinand, četovodja Franč Franc iz Spitališča pri Konjicah, Jevšnik Ivan.

Na jugozapadnem bojišču, dne 12. marca 1916.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom so Nemci zavzeli na izhodni verdunski strani višino Homme Mort (Mrtev mož). Sicer je pa položaj neizpremenjen: artilerijski boj se nadaljuje, infanterija ne nastopa.

Dne 12. marca je bil v Parizu vojni svet četverosporazumovih generalov. Menda se je sklenilo, da se na vseh frontah začne z ofenzivo. Italijani so takoj ubogali in tudi z ruskega bojišča se poroča o večjem artilerijskem ognju.

Iz Pariza prihaja preko Italije in odtod preko Nizozemske svet, da bo generalisimus Joffre postal vojni minister, general Petain pa generalisimus. To vest je treba sprejeti s previdnostjo. Gotovo je namreč to, da je Gallienijevo stališče omajano. Prišel je

s parlamentom v konflikt, ker je še hotel eno prebiranje, da bi spravil tudi „oproščence“ pod orožje. A parlament se je zavzel za svoje varovance in Gallieni se sedaj nahaja in statu demissions.

Nemške sile pred Verdunom izčrpane?

Francosko vojno ministrstvo je, v ponedeljek, 13. marca izdalo tedensko vojno poročilo, katero bi naj služilo v pojasnilo nevtralnemu inozemstvu o položaju na bojišču. Poročilo se glasi:

„Zadnji tednen, ki je bil tako razburljiv, se je mirno končal. Že v soboto (dne 11. marca) se je konstatiralo, da je srditost bojov pred Verdunom ponehala. Tudi v nedeljo so prihajala enaka poročila. Cel dan dne 12. marca ni bilo ne na nemški in ne na francoski strani nikakih infanterijskih bojov; ra obeh straneh so se vršile samo artilerijske borbe. Radi tega je generalni štab nemškega cesarja v pričakovanju boljših časov seštel število ujetnikov, ki jih je dobil v roke v ozemlju reke Moze, kakor navadno stori tedaj, kadar ne more nemškemu ljudstvu poročati o kakšnih boljših uspehih. Ta malenkostna igra nas spominja na igralce v gledaliških manjših mest, kateri večkrat zaporedoma nastopajo na odru, da bi tako gledalce prepričali, da sodeluje pri igri večje število diletantov. Na vsak način pomeni poenjaajoča srditost bitke pred Verdunom konec tretjega prizora velikanske borbe. To dejstvo pa tudi dokazuje, s kakimi napor in žrtvami je skušal sovražnik, da bi na eni strani izpolnil strašno vrzel, katero je francoska artilerija napravila v njegovih vrstah, na drugi strani pa spričuje, da skuša sovražnik za svojo armado v sedanjem odmoru preskrbeti dovolj streliva. Vsled ogromne porabe zadnjega časa so morali Nemci svoje municijske zaloge izvanredno zmanjšati. Nemcem sicer ne bo težko, izpopolniti svojih municijskih zalog, a nemogoče bo, zmanjšano število moštva postaviti zopet na noge. Tako so se Nemci ob koncu svojih velikanskih naporov pred Verdunom skoro popolnoma izčrpali.“

Vojni cilji Francije.

Kako bi se naj Turčija delila.

Iz Geneve se dne 15. marca poroča:

Francija in Anglija se borita, kakor izjavljata, za svobodo vseh narodov na svetu proti Nemčiji namreč in Avstriji, ki ju baje nameravata pogoltniti in svoji gospostvaželnosti podjarmiti. Kako pa si Francija predstavlja osvobojenje narodov kot vojni smoter, nam pove sledeča brzojavka iz Toulona: Dejanjski je neobhodno potrebno, da se, ako Turčija vsled sedanjih dogodkov končno razpade in se uniči, Sirija ne sme prepustiti sama sebi, ampak si mora poiskati pomoč pri velesili, ki pa ne more biti nobena druga, nego Francija. Sirija mora postati francoska last in bi bilo to v njenih in v naših interesih. Vsaka druga rešitev bi bila samo zmota in nevarnost.

S Sirijo pa bi še francoski delež pri turškem plenu ne bil izplačan. Pariški poročevalec „Depeche de Toulouse“ še pristavlja k svojemu poročilu glede domnevanih turških mirovnih ponudb sledeči program: Nemčija bi si kot zmagovalka pridržala Turčijo kot svojo kolonijo, tudi četverosporazum kot zmagovalce ne bo drugače postopal in si bo med seboj razdelil kose turškega cesarstva, ne da bi pri tem izvršil v Carigradu le senco kake nasilnosti. Le ene vrste mir se lahko danes sklene s Turčijo: Mir, kateri bi turško državo izročil milosti njenih zmagovalcev in ki bi to cesarstvo nepreklicno zbrisal s svetovne karte.

Rusko bojišče.

Rusi so se na željo Francozov pripravili za ofenzivo ob besarabski in volinijski fronti. Artilerija je začela govoriti. Tudi posamezni infanterijski napadi se dogajajo.

Velika premikanja ruskih čet v Besarabiji.

Iz Černovic se dne 15. marca poroča:

Na besarabski bojni črti se ni pripetilo v zadnjih tednih nič bistvenega. Ker je nastopilo južno vreme in se je začel taliti sneg, so povzročile povodnji po vsej Besarabiji, zlasti v vladnem okraju Cherson, velikanske poplave. Reke Prut, Dnjestr in Seret naraščajo vedno bolj, kar ovira promet in gibanje čet. V Besarabiji je ves zasebni promet na železnicah ustavljen. Osebe, ki prihajajo iz smeri od reke Prut, pripovedujejo, da so spravili v zadnjih dneh veliko število raznovrstnih ruskih čet na rusko-besarabsko mejo.

Turška bojišča.

Naj obrnemo danes nekoliko pozornosti dogodkom na armenjskem bojišču. Očividno je, da ruske operacije streme proti Trapezuntu. Turška sila se je umaknila v zapadni smeri proti Erzincjanu, in v južni proti Muš-Bitlisu in zgornji dolini reke Tigris. Vodstvu turške armade je menda — ker zanesljivih opor za presojanje ni — na tem, da prisili Ruse, da tudi oni cepijo svoje moči in da jih na ta način odvrne od kakega važnega operacijskega objekta. Ta je — kakor že rečeno — Trapezunt, ki je bil doslej posredoval turške vojaške Transporte preko Erzeruma in Tebrisa v visoko Armenijo. Zdaj je to važno pristaniško mesto ob Črnem morju blokirano po Rusih, ako smemo verjeti njih uradnim poročilom. Govori se, da so tamošnje utrdbe zastarele in večinoma zanemarjene, in vprašanje je, ali bodo mogli Turki držati to mesto? Posebno pa še, ker tvori rusko brodovje izdatno protitežje proti turškemu.

Glavna sila ruskega središča je sledila iz Erzeruma Turkom v smeri proti Erzincjanu, ker je tu najkrajša pot do Angore, kjer se končuje anatolska železnica: v srce Male Azije in do Marmarskega morja.

Tako so se razvijali dogodki dosedaj, kar pa nikakor ne pomenja, da je boj že odločen. Le bolj domišljiji nego realnim razlogom sledijo oni, ki menijo, da grozi Carigradu nevarnost, da bo odrezan od svojih maloazijskih pomožnih sredstev. Tako daleč se še razmere niso razvile, marveč je gotovo, da pripravljajo Turki velik in odločen odpor, ki uniči vse dosežanje ruske uspehe. Rusofili se sklicujejo tudi na rusko napredovanje v Perziji, ali ravno poročila zadnjih dni poročajo o političnem preobratu v Perziji v protiruskem smislu in poročila ruskega vojskovodstva zatrjajo, da ruski napadi izgubljajo na ostrosti. Svetovati je torej, da se ne dajamo impresijonirati po dosežanjih ruskih uspehih, in se posebno, da ne preceňujemo pomembnosti padca Erzeruma. Še na nekaj ne smemo pozabiti: na psihološki moment pri Turkih. Zgodovina pripoveduje, kako jih nevarnost, ki je postala velika, moralno povzdiga in usposablja za nepričakovan odpor, da delajo prave čudeže na obrambi svoje dežele.

Admiral pl. Tirpitz odstopil.

Nemški admiral pl. Tirpitz je zaradi starosti in bolehnosti odstopil. Rojen je bil leta 1849. Njegovim naslednikom je bil imenovan admiral Capelle.

Dunajski časniki pišejo povodom Tirpičevega odstopa, da je javnost izvedela o njegovi bolezni šele, ko se je državni kancelar vrnil iz glavnega vojnega stana. Tudi uradno poročilo o demisiji in zaslugah Tirpičevih ne omenja njegove bolezni. Vsi časniki zatrjujejo v svojih komentarjih, da v boju P-čolnov ne nastopi nobena sprememba. V tem torej tiči vzrok demisije.

Amerikansko-nemški spor bo mirno poravnan?

Politični krogi upajo, da se bo posrečilo, amerikansko-nemški spor mirno poravnati. Ves interes amerikanske javnosti se danes obrača na dogodke v Mehiki. Neki zastopnik amerikanske dopisne agenture „Associated Press“, ki je došel v Kodanj, izjavlja, da prav gotovo ne pride do vojne med Ameriko in Nemčijo. V skrajnem slučaju bodo diplomatski odnosi pretrgani, vojne pa si Amerikanci nikakor ne žele.

Nemški državni zdor.

Nemški državni zdor je dne 15. marca začel zopet zborovati. Zadnje dni prihodnjega tedna se pričakuje velika politična debata.

Severna Amerika v Mehiki.

Severnoameriške države se resno lotevajo pacifikacije v Mehiki. Seveda jim ni toliko ležeče na miru, ampak trenotek je ugoden, da spravijo Mehiko v svojo popolno odvisnost. Mehika je bogata na prirodnih zakladih in zraven tudi Japonska misli na Mehiko. Za to se je Severna Amerika požurila. Reprezentantna hiša je dovolila, da se regularna armada izpolni na 120.000 mož.

Grška in Rumunija.

„Echo de Balcan“ poroča iz Aten, da se v prav kratkem času nek grški princ poroči z neko rumunsko princezino.

Člani angleške kraljeve družine — framasoni.

Iz Amsterdama se poroča:

Angleški listi še imajo celo v tej resni dobi čas, se pečati s vprašanjem, ali je valeski princ, ki je bil junija 1914, ko je dopolnil 21. leto, proglašen za polnoletnega, že pristopil k prostozidarskemu redu ali ne. V angleški kraljevski družini obstoji že od nekdaj navada, da se vsak princ, ki dopolni svoje 21. leto, vpiše v prostozidarsko ložo „Alpha“, ki se radi tega imenuje „Royal Alpha.“ Kralj Eduard VII. in vsi njegovi bratje, vojvode Edinburški, Albany in Connaught, so pripadali loži „Royal Alpha.“ Edini še živeči sin kraljice Viktorije, vojvoda Connaught, ki je sedaj podkralj v Kanadi, je celo veliki mojster vseh velikobritanskih prostozidarskih lož. Njegov edini sin, princ Arthur Connaught, je bil leta 1912 slovesno sprejet v „Royal Alpha.“ Kakor se dozdeva, je bila to zadnja slovesna prostozidarska sprejemna ceremonija člana angleške kraljeve hiše. Izbruh vojske je preprečil, da se valeski princ ni uvrstil v ložo, ki ji pripada tudi kralj Jurij V. že od leta 1886. On je vstopil v „Royal Alpha“ tedaj kot Jorški vojvoda. — Slovesna inštalacija angleškega prestolonaslednika v prostozidarsko ložo se vrši šele po vojski.

Srbsko vojaštvo.

Ministrski predsednik Pašić razglasa, da je reorganizacija srbske armade izvršena. Srbska armada je 150.000 mož močna. Kje se bo uporabila, ne izvedemo, toda verjetno je, da ne daleč od domovine — pri Solunu ali Valoni.

Politične vesti.

Deželni glavar goriški in berolinska podpora Gorici. Cenzurirana tržaška »Edinost« z dne 15. marca piše doslovno tako-le: V poročilu c. kr. korespondenčnega urada o ustanovnem zborovanju »Dunajskega vojnopomožnega društva za Ortelsburg«, priobčenega v današnjem našem listu pod naslovom »Dunaj za Ortelsburg« se nahaja tudi naslednji stavek: »Nato se je zahvaljeval deželni glavar msgr. Faidutti v imenu italijanskega prebivalstva mesta Gorice za prevzetje vojnega kumstva s strani mesta Berolina in je izražal prepričanje, da se bodo Italijani izkazovali vredni sinovi avstrijske domovine.« Gospod deželni glavar goriški je torej govoril v imenu Italijanov mesta Gorice. Čudno se nam zdi to ravnanje msgr. dr. Faiduttija kot deželnega glavarja dežele, ki ima dve tretjini prebivalstva slovenske in le eno tretjino italijanske narodnosti, in da se je zahvaljeval za podporo, ki naj bi prišla mestu Gorici iz Berolina, edino le v imenu italijanskega dela mestnega prebivalstva, ko je vendar znano, da je štela Gorica pred vojno okoli 12.000 Slovencev, 12.000 Italijanov in 3000 Nemcev. Msgr. dr. Faidutti je vendar deželni glavar za vso deželo Goriško in menda tudi za vso goriško mesto, ne pa morda samo za njega italijanski del. Kak povod bi bil torej mogel imeti, da se je za pomoč iz Berolina zahvaljeval samo v imenu goriških Italijanov? Ali naj bi morda te podpore ne prihajale v dobro vsemu goriškemu mestnemu prebivalstvu, temveč samo enemu delu, italijanskemu? V postopanju gospoda deželnega glavarja goriškega vidimo v tem slučaju nesoglasje z nalogo prvega predstavitelja avtonomne oblasti v deželi, da posvečaj svojo skrb v enaki meri vsemu

prebivalstvu, ki trpi enako težke izkušnje v sedanjem vojskinem času.

Načrti za bodočnost. Projektov za bodočo notranjo uredbo naše države je čedalje več. Zdaj se je oglašil znani nemški socialdemokratski voditelj Austerlitz v „Kampfu“, kjer pojasnjuje, da je predpogoj za vse notranje reforme in vse delo sploh parlament, a ne stari parlament, nego nov parlament, ki bi mogel uspešno delati samo, če bi bil izvoljen na podlagi proporcionalne volilne pravice.

Narodna-politična koncentracija na Češkem. Pred par dnevi je razpustila tudi češka realistična stranka svojo lastno organizacijo ter se je pridružila jednotni napredni narodni stranki, katere provizorični eksekutivni odbor že posluje. Čehi pripravljajo sedaj jednotno vsenarodno zastopstvo, ki naj posluje kot vrhovni narodni odbor in v katerem naj bodo zastopane vse češke stranke. Češki agrarci so se že izjavili, da se udeležijo te koncentracijske organizacije, pa tudi socijalni demokrati so pripravljeni k sodelovanju. V oficijalnem glasilu češke socijalne demokracije »Pravo Lidu« je izšel te dni članek poslanca dra. Soukupa, ki pravi: Češka socijalna demokracija se zaveda, da je češko delavstvo navezano s tisočnimi vezmi na usodo naroda in da je njega eksistenca odvisna od narodne bodočnosti. S tem je rečeno, da smo dolžni pri narodnem delu sodelovati in tudi prevzeti s o o d g o v o r n o s t. S svojim narodom pojdemo u s q u e a d f i n e m. Češka katoliška stranka se k sodelovanju sicer še ni formalno odločila, pač pa je izvršila po vzoru naprednih strank notranjo konsolidacijo s tem, da je proklamirala združenje dosedaj ločenih krščansko-socijalnih in konzervativnih organizacij v »j e d n o t n o k a t o l i š k o s t r a n k o«.

Katoliška cerkev na Balkanu. Po najnovejši statistiki je slika rimske cerkve na Balkanu taka: V Albaniji so tri nadškofije: 1. Skader, obnovljena l. 1867 s tremi škofijami: Leš, Pulati in Sappa; 2. Drač, nastala v 7. stoletju. 3. Skoplje iz 6. stoletja. V Bosni in Hercegovini imamo od l. 1881. nadškofijo v Sarajevu s tremi škofijami v Banjaluki, Trebinju in Mostarju. V Rumuniji sta dve nadškofiji v Bukareštu in Jassyju. V Bolgariji je nikopoljska nadškofija in apostolski vikariat v Sofiji-Sredcu (1759). Za Srbijo naj bi se ustanovila nadškofija v Belgradu. Apostolski vikariat v Carigradu obsega le majhen del evropske Turčije. Na Grškem ima tri province: Atene, Naksos in Kr. Vsa ta cerkvena okrožja štejejo nad 800.000 katoličanov latinskega obreda. Od l. 1850 se je število podvojilo.

Srbski - zagrebški župan. Odkar so naše čete zasedle Srbijo, se izve za marsikatero zanimivost. Tako bi bil n. pr. belgrajski vseučilišni profesor, a sedanji finančni minister pobeglega srbskega kabineta dr. Ninčić imenovan za predsednika (župana) zagrebske občine, kadar bi zasedli Srbi Hrvatsko.

Novi davki v Nemčiji. 500 milijonov mark namerava Nemčija dobiti iz n o v e g a d a v k a na tobak, od kolkov, od zvišanih poštnih pristojbin in od kolkov na vojne listine. Ta davek je namreč potreben, da se pokrijejo obresti od vojnih posojil. Tudi že davno napovedani davek na vojne dobičke se je uveljavil. Ta davek bodo plačali ne le vojni dobavitelji, marveč tudi vsi, ki so si pridobili v letih 1914, 1915 in 1916 premoženja čez 6000 mark, četudi so za ta denar kupili zlatnin, pohištva itd., ali če so ga drugam poslali.

Raznoterosti.

Bivši kranjski deželni predsednik baron Winkler, vrl Slovenec, je umrl v Gracu.

Dvorni komornik prestolonaslednikov. Cesar je dosedanjega prestolonaslednikovega komornika Zdenka prince Lobkovic najmilostiveje odpustil in mu podelil čast tajnega svetnika. Za naslednika mu je imenoval prejšnjega zunanjega ministra Leopolda grofa Berchtolda.

Duhovniška vest. Č. g. Bogdan Lendovšek, kaplan pri Sv. Martinu na Pohorju, je zavrnil boleznijošel v začasni pokoj ter stanuje pri svojem stricu č. g. Mihaelu Lendovšek, župniku v Makolah.

Prvo sv. obhajilo je dne 14. t. m. podelil č. g. vojni kurat Ksaver Oster (prej kaplan v Poljčanah) v neki rezervni bolnišnici v Celovcu vojaku Srichia Aurel iz Trsta. Gospod kurat je v spomin na prvo sv. obhajilo podaril vojaku prvoobhajancu srebrno verižico s podobo Matere božje z vgraviranimi številkami 14. 3. 1916.

Iz veterinarne službe. Cesarski namestnik za Štajersko je imenoval živinozdravniškega pristava Alojzija Škof v Ptuj za državnega živinozdravnika.

Iz poštne službe. Olga Veklič, poštarica v Kojnicah, je imenovana za poštarico pri Sv. Ožbaltu pri Gratweinu.

Pohvaljene učiteljske osebe. Štajerski deželni šolski svet je izrekel zahvalo in pohvalno priznanje za požrtvovalno delovanje za vojaške dobrodelne namene nadučitelju na Vranskem, Ivanu Kramar in učiteljici ročnih del na Vranskem, Franciški Meglič.

Odlikovanje. Za izvrstno delovanje pred sovršnikom podelil je cesar asistenčnemu zdravniku v r. g. dr. Vlad. Brezovniku iz Vojnika pri Celju zlat zaslužni križec s krono na hrabrostnem traku. Odlikovani deluje že od početka vojne na severnem bojišču.

Poroka. Dne 15. marca se je v župnijski cerkvi v Limbušu poročil g. Srečko Robič, c. in kr. oskrbovalni oficijal in posestnik v Limbušu z gospico Pavlo Rotner, hčerko c. kr. poštarja na Bistrici pri Mariboru. Starešina za ženina je bil c. in kr. nadporočnik in odvetnik dr. Milan Gorišek, za nevesto pa višji zdravnik dr. Hugon Robič. Vsi so prišli iz raznih front. Obilo sreče poročencema!

Cesar podelil plemstvo štirim bratom. Cesar je podelil plemstvo štirim bratom in sicer Mihaelu, Armandu, Karolu in Ljudoviku Vornar. Vsi štirje bratje se kot častniki junaško borijo na severnem in na južnem bojišču.

Bivola je ustrelil 27. febr. naš prestolonaslednik Karol Franc Jožef na lovu v gozdih pri Bjallowježu na zasedenem ruskem ozemlju.

Prebiranje 18letnih mladeničev. Nova cesarska naredba določa prebiranje crnovojniških zavezancev, rojenih v letu 1898. To prebiranje je določeno za dobo od 14. aprila do 3. maja 1916. Tem crnovojniškim zavezancem se priznava pravica do enoletnega prostovoljstva samo pogojno, če namreč dokažejo, da obiskujejo v šolskem letu 1915/16 tisti letnik kakega učilišča, ki jim daje, če bi ga redno dovršili, pravico do enoletnega prostovoljstva, nadalje mladeničem, rojenim v letu 1898, ki obiskujejo v šolskem letu 1915/16 vsaj peti razred kakega javnega učnega zavoda, kot gimnazije, realke itd. Tem crnovojniškim zavezancem je sicer dovoljeno nositi na rokavu znak enoletnih prostovoljcev, toda za častnike se jih ne bo izobraževalo, marveč samo za podčastnike v tečaju, ki bo trajal 12 tednov. Crnovojniški zavezanci, rojeni v letu 1898, ki bi se oglašili za prostovoljni vstop v skupno armado ali v domobranstvo, bi morali opravljati 3letno prezenčno ter 7letno rezervno vojaško službo. V tem slučaju bi pa ne imeli pravice nositi na rokavu znak enoletnih prostovoljcev.

Za oslepele vojake. Na Dunaju obstoji dobrodelno društvo, katero si je izbralo namen, da podpira v vojski oslepele vojake s tem, da jim daje gmotno podporo, jih spravlja v zavode za slepce ali pa jim preskrbi primerno službo. Društvu predseduje minister za notranje zadeve. Naslov društva je: »Kuratorium des Kriegsblindenfonds«, ministrstvo za notranje zadeve na Dunaju.

Pošiljanje vzorcev blaga vojakom na bojišče. Poštno ravnateljstvo za Štajersko razglša: Odslej naprej je dovoljeno pošiljati vzorce blaga vojakom na bojišče na sledeče vojne pošte: Štev. 6, 10—15, 17, 19, 19/II, 20, 22, 22/II, 23, 24, 26—30, 32—45, 47, 48, 50—54, 56, 57, 61—66, 68—75, 78, 79, 81, 83—89, 91—95, 98, 100—106, 109 do 113, 115—116, 118, 119, 123, 125—128, 132, 136, 137, 139, 141, 142, 144, 146, 148—151, 156, 157, 162—164, 172—174, 176, 179, 180, 182—186, 189, 200, 202, 204, 206—210, 212—231, 233, 235, 236, 241, 251, 253, 254, 256—258, 264, 265, 271, 274, 301—307, 309—314, 316, 320—323, 325—331, 337—339, 341, 350—355, 501—503, 505, 507, 600—615, 630.

Poizvedovanja o naših ujetnikih v Rusiji in Srbiji. Osrednji poizvedovalni urad za vojne ujetnike v Rusiji in Srbiji javlja, da nima nobenega pomena, če se naslovijo poizvedovalna pisma glede naših ujetnikov v Rusiji in Srbiji naravnost na ruski ali grški Rudeči križ, ker na tozadevna vprašanja ni pričakovati nobenega odgovora. Vsa vprašanja glede usode naših vojnih ujetnikov v Rusiji in Srbiji se naj naslovijo na deželno pomožno društvo Rudečega križa dotične avstrijske kronovine. Pripomni se, da je osrednji poizvedovalni urad za vojne ujetnike na Dunaju v stalni zvezi z ruskim in z italijanskim Rudečim križem.

Vojaške pokojnine. Znano je, da so se komisijske za superarbitriranje postavile na stališče: Samo tisti dobi pokojnino kot invalid in morebitno državno

podporo, ki si je med vojno pridobil one poškodbe in bolezni, zaradi katerih ni več poraben za vojaško službo; če pa je bil že pri nastopu vojaške službe nekoliko bolan, ne dobi nič. — Vojno ministrstvo je zdaj spoznalo, da je to stališče krivično in je priznalo, da imajo pravico do pokojnine tisti vojaki, oziroma crnovojniški delavci, ki so bili že pred vpoklicem bolni, pa so bili vendar spoznani za sposobne za službovanje.

Civilne plače ujetim civilnim državnim nastavljenecem in njih družinam. Justično ministrstvo je na predsedstva višjih deželnih sodnij in na višja državna pravdnistva izdalo odlok, po katerem se civilnim državnim nastavljenecem, ki so bili vpoklicani v vojaško službo, katerih civilna plača je bila odmerjena na podlagi točke 4 § 6 postave z dne 22. junija 1878 — in so prišli v vojno ujetništvo, ako imajo lastno gospodinjstvo z gospo ali otrokom, od prvega dne v mescu, ki sledi mescu, v katerem je z istega zadnjim dnevom se nehala izplačevati vojaška gaža, izplačuje zopet popolna aktivitetna plača (plača in doklade), a samo tako dolgo, dokler je vojaška gaža ustavljena. Glede odmerjenja in izplačevanja civilne plače onih civilnih državnih nastavljenec, ki jim gre med vojaškim službovanjem, a ne spadajo pod gorej citirano točko, v kolikor se skladajo s pogoji in načini izplačevanja civilne plače državnih uslužbencev, ki imajo lastno gospodinjstvo z ženo ali otrokom in se sme plača izplačevati družinskim članom, a ne ženi ali otrokom, se radi vojnega ujetništva vpoklicanca ničesar ne spremeni. Če pride civilni državni nastavljenec, katerega ne zadeva nobena omenjenih določb, v vojno ujetništvo, tedaj se mora, ker je nemogoče dobiti od njega pravilno izpolnjene pobotnice, vsako izplačevanje civilne plače »do nadalje« ustaviti. Ako je tak vojni ujetnik na neizpodbiten način določil pooblaščenca, ki stanuje v naši državi in vloži to prošnjo za izplačevanje plače svojcem ujetnika, se mora o tem postaviti predloge in poročati. Ujeti civilni državni nastavljenec, ki niso kot vojaki opravljali vojno službo, ampak so bili pritegnjeni v svojih civilnih poklicih v službo armade na bojišču (civilni komisarji, uradniki državnih bank pri vojaških blagajnah, uradniki za upravo zasedenih pokrajin itd.), ne uživajo nobene gorej omenjenih ugodnosti. V slučaju dezertacije se mora vsako nadaljno izplačevanje plač in doklad brezpogojno takoj ustaviti in se mora odrediti, da se dotični odpusti iz službe. Glede sodnijskih uradnikov pa se v tem slučaju poroča disciplinarni sodnji ali pa se prične z disciplinarnim postopanjem.

Deželne šolske oblasti so naročile ravnateljstvu vseh srednjih šol, da dijakom ponovno zabičijo, da jim je v smislu obstoječih predpisov najstrožje prepovedano ne samo ustanavljanje društev med seboj, da jim je temveč takisto prepovedano, da pripadajo kakoršnemukoli društvu kot člani ali kot slušalci, in da se bo vsak prestopnik te odredbe brezobzirno kaznoval s takojšnjo izključitvijo.

Razpis ustanov. Vojno ministrstvo je razpisalo 39 ustanov, vsaka po 200 K, za tisto šoloobvezno žensko mladež, kojega očetje so bili častniki ali vojaški uradniki in so padli na bojišču in ki so se odlikovali pred sovražnikom. Kolekovane prošnje je vložiti do srede mesca aprila 1916 na pristojno vojaško poveljstvo. Prošnjam je priložiti krstni list, zadnje šolsko spričevalo dotične sirote, ubožno spričevalo in po možnosti tudi očetov krstni list.

Nazadovanje rojstev in mravnost. Na Dunaju se je dne 13. t. m. obdržavalo zborovanje za ljudsko dobrobit, na katerem se je pred vsem govorilo o populacijskem vprašanju.

O dunajskem zborovanju še bomo govorili, ko dobimo stenografične zapisnike v roke.

Sovražna krogla prvega ranila, drugega usmrtila. V rezervni vojaški bolnišnici deželnega dvorca v Ljubljani se nahaja mlad ranjenec, Hrvat po rodu, ki mu je krogla na bojišču prestrelila vrat, nato pa odletela v sosednjega vojaka, ki mu je ranila in preluknjala prsa, da je bil takoj mrtev. Naš Hrvat s prestreljenim vratom pa lahko govori, kadi, je dobre volje in bo kmalu okreval.

V laškem ujetništvu se nahaja nadporočnik pp. Alfred Kordon iz Maribora in sicer v Distacamento, Casalmaggiore. — V laško ujetništvo je prišel tudi abiturient Ivan Kröpl.

Posredovalna pristojbina pri oddaji vojnih ujetnikov. Štajersko namestništvo razglša: Pri oddaji

vojnih ujetnikov za poljska in druga dela, se bo odslej naprej zahtevalo, da mora plačati tisti, ki želi dobiti vojnih ujetnikov za poljska dela, pristojbino po 50 vinarjev od vsakega vojnega ujetnika. Ta pristojbina ima namen, da se pokrijejo razni pisarniški stroški za posredovanje pri oddaji vojnih ujetnikov. Pristojbina se mora položiti istočasno s kavcijo in sicer v gotovini.

Hmelj. Tudi v pretečeni dobi je bilo popravevanje po tujem hmelju na hmeljskem trgu v Žatcu skrajno malenkostno in tudi temu primerne so bile cene, ki so se gibale med 35—50 K za 50 kilogramov. Češki hmeljarji so že začeli opuščati mnogo manj vrednih hmeljskih nasadov. Na opuščanih prostorih bodo začeli v obilni meri sejati mak, za katerega je vlada že sedaj določila visoko ceno 150 K za meterski stot. Tudi na Ogrskem so že začeli opuščati številne hmeljske nasade, ker ni upati, da bi se dvignile cene za hmelj v tekočem in v prihodnjem letu.

Koruzno pivo namesto ječmenovega. Časnik „Österreichische Volkszeitung“ prinaša vest, da bo pivo vživajoče človeštvo kmalu iznenadilo pivo iz koruze. Z uporabo koruze v ta namen se hoče priti v okoliš posledicam pomanjkanja ječmena. Kako so se sponesli dotični poskusi v raznih pivovarnah, še ni znano.

Semensko žito. Ker se mnogi posestniki ne vedel braniti, je oddal ves oves, tako da ga sedaj še za seme nima. Kaj storiti? Pojdi k obč. uradu in napravi prošnjo na okrajno glavarstvo, da ti naj isto oskrbi oves za seme. Povej, da si na jesen moral tudi semenski oves oddati. Isto naj stori tudi posestniki, ki jim primanjkuje semenske jare pšenice in rži.

Zaloge vreč se morajo naznaniti oblasti. Štajersko namestništvo razglša: Oblasti se morajo naznaniti vse zaloge vreč, bodisi vreč iz konoplja, lanu, jute ali bombaževine in sicer morajo biti vreče v takem stanju, da jih je možno ugorabljeti za shranjevanje žita, moke, otrobov, sladkorja, cementa, umetnega gnoja, soli, riža, kave itd. Kdor bi zamolčal svojo zalogo vreč, bi zapadel strogi kazni.

Ne skrivajte svojih zalog. Štajersko namestništvo razglša na zaukaz poveljstva južno-zahodne fronte sledeče: Strogo je prepovedano skrivati ali zamolčati zaloge žita, moke, stročnic ter predmetov, katere je oblast določila, da se morajo oblastveno naznaniti. Namerava se izvršiti strogo revizijo in popisovanje zalog. Prebivalstvo se svari, da ne skriva in zamolčuje še tudi nadalje svojih zalog žita, moke itd. Za tozadevne prestopke je določena denarna globa do 20.000 kron, ali kazni zapora do enega leta. Zamolčane ali poskrite zaloge bi pa zapadle v prid države, tudi bi se objavil vsak slučaj takega prestopka.

Prisilno stavljenje koz. Štajerski c. kr. zdravstveni svet se je izjavil za zakonito uvedbo cepljenja koz.

Češke pivovarne v konkurzu. Posledice vojske so začele občutiti že tudi velike češke pivovarne. Pred nedavno sta napovedali konkurz mestna pivovarna v Hebu ter pivovarna v Zlatoustu. Vsaka teh pivovarn je izdelovala na leto okrog 45.000 hl piva. Dne 2. marca je pa napovedala konkurz velika zadružna pivovarna v Homotovi, ki je izdelovala na leto 34.200 hl piva. Govori se, da bo sledilo tem pivovarnam še 6 drugih večjih čeških pivovarn.

Pošiljanje sladkorja po pošti prepovedano. Trgovinsko ministrstvo razglša, da je odslej naprej prepovedano pošiljati v poštah zavojih sladkor na Ogrsko ter v Bosno in Hercegovino.

List za najmanjšo doklado. Kdo bi mislil, da obstoji list, ki izhaja le v treh odtisih? In vendar izhaja tak list na Dunaju. Edini njegov čitatelj je cesar in kralj Avstro-Ogrske. Prinaša izrezke iz važnih spisov vseh časopisov sveta, ki jih odbirajo in prevajajo v posebni pisarni. Tiska se v državni tiskarni in se vsako jutro dostavlja cesarju v posebni mapi. Drugi odtisek gre v državni arhiv, tretji pa je na razpolago službujočemu generalnemu adjutantju. Tako čitamo v »Oesterreichische Faktoren-Zeitung«.

Izumitelj živalske limfe umrl. Na Dunaju je umrl dolgoletni zdravnik v Jaroslavu v Galiciji dr. Hay, ki je prvi izumil leta 1880 živalsko limfo, to je uporabo živalskih snovi, zlasti snovi iz kravjega vimena za cepljenje koz kot varnostno sredstvo zoper nalezljivo bolezen koz. Dotlej so uporabljali pri cepljenju koz izključno človeško limfo, ali snovi zdravih oseb, kar je pa v več slučajih pospeševalo razširjanje nalezljivih bolezni. Dr. Hay je prvi uvedel v avstrijski armadi cepljenje koz.

Oddaja vojnih čevljev. Cesarska namestnija nam piše: Namestnik Manfred grof Clary in Aldringen je uvedel akcijo za nabavo vojnih čevljev z lesenimi podplati, ki se povsodi na Štajerskem, kakor je sklepati iz mnogoštevilnih naročil, zelo odobrava. V prvi vrsti je namestnik hotel doseči, da po možnosti ustreže željam okrajnih šolskih oblastev, krajnih, šolskih svetov in šolskih vodstev, da se preskrbi šolsko mladino z vojnimi čevlji. Dosedaj od te strani došla naročila bodejo v najkrajšem času popolnoma rešena. Kakor hitro bo šolska mladina preskrbljena z obuvalom, bodejo lahko dobivali tudi drugi krogi prebivalstva na Štajerskem vojne čevlje z lesenimi podplati in sicer s posredovanjem preprodajalcev na vseh večjih krajih v deželi. Trgovci, kupčevalci z obuvalom, čevljarji itd., ki se nameravajo baviti s prodajanjem vojnih čevljev, so povabljeni, da se obrnejo na glavno pisarno c. kr. namestništvo za oddajo cenih potrebščin v Gradcu (Hauptkanzlei der k. k. Statthalterei für die Abgabe billiger Bedarfsartikel in Graz), Bürgergasse 2, 2. nadstropje. Za vojne čevlje z lesenimi podplati so določene sledeče, tudi na čevljih samih razvidne cene: K 6.60 za št. 25—30, K 8.20 za št. 31—35, K 10.30 za št. 36—39, K 12.80 za št. 40—46. Čevlji so iz dobrega naravnorujavega usnja in imajo lično obliko.

Dopisi.

Maribor. Na tukajšnji deželni sadjarski in vinorejski šoli se bo vršil dne 17. in 18. aprila dvadnevni poučni tečaj za sajenje zelenjave. Ker se bo vršil pouk samo v nemščini, je Slovencem, ki niso zmožni nemščine, udeležba onemogočena. Prijave do 8. aprila na ravnateljstvo omenjenega zavoda.

Maribor. Umrla je v 44. letu svoje starosti Roza Hlavaček, vdova bivšega skladičnega mojstra južne železnice.

Maribor. V Gradcu je v sredo, dne 15. marca v bolnišnici umrl g. Janko Voglár, c. kr. poštni oficijal, star 51 let. Pogreb se je vršil danes v Gradcu. Rajni je bil zaveden Slovenec in je vnelo sodeloval pri raznih narodnih društvih. Zapušča ženo in enega otroka. Pokoj njegovi duši!

Maribor. Baraka za kužne bolezni — izolirna baraka — ki jo je dalo staviti mariborsko okrajno glavarstvo s prispevki občin, je že zgrajena. V baraki bo samo 30—40 postelj. Posamezne občine so morale prispevati po 100—500 K k stavbi. Baraka stoji na Tezni pri Mariboru.

Jarenina. Po prizadevanju g. cesarskega namestnika se po celem Štajerskem ustanavljajo šolarske kuhinje, da dobijo oddaljeni učenci vsaj v zimskem polletju opoldne toplja jedila. Kdo bi ne priznal, da je treba mlademu organizmu opoldne gorke juhe, kakor nežni rasti na vrhu oživljajočega dežja? Posebno pa sedaj, ko uniči morilna vojska toliko življenj, druge zopet oslabi, je treba skrbeti za zdrav in krepk naraščaj. Zato velja prisrčna hvala plemenitemu deželnemu očetu za to človekoljubno stremljenje, ravno tako pa tudi našemu g. okrajnemu šolskemu nadzorniku, katerega zasluga je, da so se skoro na vseh šolah mariborskega okrajnega glavarstva otvorile šolarske kuhinje. Seveda tudi Jarenina ni zaostala. Ginljivo je gledati, kako kramljajo učenci krog učiteljice, ko jim deli toplo kosilce iz lonca, kakor piščanci okoli koklje, ki jim brska hrano iz prsti. Pristopi, pa poglej in ne boš mogel reči: tega ni treba. Res težka so bremena, ki jih nalaga vsem solznokrvavi čas, pa plemenitost jareninskih src je še večja. In tako smo dobili obilo živih, darovanih za šolarsko kuhinjo. Tisti, ki še stojijo dvomljivo ob strani, upamo, da se nam še kot dobrotniki pridružijo.

Sv. Trojica v Slov. gor. Občinsko predstojništvo je odpovedalo živinski sejem, ki bi se bil imel vršiti pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 20. marca 1916.

Marenberg. Pred graškim deželnim kazenskim sodiščem se je dne 14. in 15. marca zagovarjal zaradi draženja pri nakupovanju živine tukajšnji usnjak Karol Wrentschur. Nakupoval je po Koroškem in Štajerskem na sejnih klavno živino za vojaštvo. Pri nakupovanju klavne živine se ni brigal za določene najvišje cene. Pri obravnavi, ki je trajala dva dni, ga je zastopal mariborski odvetnik dr. Mravlagg. Ker je bilo sodnijsko dokazano, da si je naredil Wrentschur pri tej živinski kupčiji v kratkem času več sto tisoč kron čistega dobička, je smatralo sodišče kot dokazano, da je zakrivil Wrentschur hudodelstvo draženja in ga je obsodilo na 3 mesece težke ječe in na 20.000 K denarne globe.

Celje. Mestni magistrat naznanja, da je odsedaj naprej dovoljena neomejena uporaba plina iz tukajšnje mestne plinarne.

Rečica ob Savinji. V nedelje 19. marca po večernicah ima kmetijsko društvo in posojilnica občni zbor. Razun poročil o delovanju obeh združenj je na dnevnem redu predavanje nadrevizorja VI. Pušenjak o raznih gospodarskih vprašanjih, katera so za sedanji čas velevažna. Može in žene, mladeniči in dekleta pridite v obilnem številu!

Zadnja poročila došla v petek dne 17. marca.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 16. marca.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Pri armadi Pflanzer-Baltina in pri armadni skupini Böhm-Ermolli je na obeh straneh pomnoženo artilerijsko delovanje. Severoizhodno od Kozlova na Strypci se naše varnostne čete odbile vse ruske napade.

Italijansko bojišče.

Napadalno delovanje Italijanov ob soški črti je bilo včeraj slabše. Dva poskusa sovražnih sil, prodreti proti postojankam pri Podgori, sta bila po artilerijskem ognju preprečena. Ob severnem pobočju hriba Sv. Mihaela je bil sovražni napad krvavo odbit. Topovski boji so se mnogokrat nadaljevali tudi po noči.

Tudi na koroški fronti se je artilerijski ogenj v ozemlju Bele nadaljeval.

Albansko bojišče.

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 16. marca.

Francosko bojišče.

V Flandriji, zlasti v bližini morske obali, so se artilerijski boji znatno poostri. Osobito so bili hudi na ozemlju Roye in Ville aux Bois (severno-zahodno od Reimsa).

V Champagni so napravili Francozi po hudi, toda brezuspešni artilerijski pripravi popolnoma brezuspešna napade na nemške postojanke južno od Saint Soupleta in zahodno od ceste Somme—Py—Souain, ki so stali Nemce malo, sovražnika pa zelo velikih žrtev. Vrh tega so tamkaj ujele nemške čete 2 častnika in 150 neranjenih mož ter zaplenili 2 strojni puški.

Ob reki Mozi so bili nadaljni sovražni poskusi, odvzeti Nemcem višino „Mrtvi mož“ in gozdno postojanko na severno-izhodni strani, udušeni že koj v pričetku. Med rekama Mozo in Mozelo se položaj ni spremenil.

Južno od Nieder-Aspacha so udrle nemške patrulje v sovražne strelske jarke, katere so poprej hudo in uspešno obstreljevale, so uničile sovražne obrambne naprave, ujele nekaj sovražnikov in se vrnile s plenom.

V zračnem boju je bil sestreljen francoski zrakoplov južno-izhodno od Beina v Champagni. Zrakoplovci so zgoreli.

Sovražni zrakoplovci so po noči 16. marca ponovili napad na nemške vojaške bolnišnice v mestu Labry (izhodno od Conflansa). Prvi napad so izvršili ponoči na 13. marca. Škode v vojaškem oziru ni nobene. Od nevojaškega prebivalstva je bila težko poškodovana ena žena, lahko poškodovana ena žena in dva otroka.

Rusko bojišče.

Na raznih točkah bojne črte boji patrulj. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Španska stopi ob našo stran?

Geneva, 16. marca.

Pariški listi izražajo bojazen, da bo sedaj, ko se tudi Portugalska udeleži vojske, tudi Španija, seveda na strani centralnih velesil, posegla v vojni metož. Madridski list „Liberal“ se boji, da bo španska prekmorska trgovina ustavljena in se bo de pod-morski boj prenesel tudi na špansko ozemlje.

Iz Bukarešte poročajo o zadržanju Španije:

Sprememba stališča Portugalske napram vojski, kakor javljajo v Bukarešto došla poročila, bode i-

mela kot nasledek, da tudi Španija na noben način ne bo vstrajala pri svoji nevtrality. Značilno za razmerje med obema državama (med Špansko in Portugalsko) je, da je največji v Madridu izhajajoči list „A B C“ na Portugalskem prepovedan.

Zakaj je veliki admiral Tirpitz odstopil.

Veliki admiral Tirpitz je bil za brezpogojen in brezobziren boj P-čolnov proti oboroženim trgovskim ladjam. Z bojem bi se naj ne odlašalo. A Bethmann-Hollweg pa še je bil za pogajanja z Ameriko, da ne spravi Nemčije v nov konflikt. Bethmann je zmagal, Tirpitz je moral iti. Ni pa izključeno, da se vrne, ko bo zadeva z Ameriko končno urejena.

Rumunija ne napade Avstrije.

Bukarešta, 16. marca.

V listu „Eclair de Balcan“ objavlja rumunski častnik obširni članek o zadržanju Rumunije. Članek pravi, da je mnenje, ki ga zavzema omenjeni članek, mnenje večine rumunskih generalov.

Najznačilnejša mesta v članku so: Rumunija proti centralnim velesilam ne more pričeti vojske. Mi nimamo ne potrebnih vojakov in ne zadostne municije, da bi pričeli s tako borbo. Ako izbruhne vojna med Rumunijo in Avstrijo, je ozemlje Oltenia (severoizhodno od Bukarešte) v šestih urah od avstrijske armade, ki bi pri kraju Vereiorova prodirala v deželo, zasedeno. Edino Moldava bi se dala nekoliko braniti. Prebivalstvo Oltenije in Valahije, kakor tudi rumunska armada bi bili prisiljeni, da se umakne čez reko Milkov. Če so zasedene Oltenia, Valahija in obe Dobrudži, kaj nam še potem ostane?! Mesto Bukarešta, ki je utrjeno po vzorcu mest Namur in Lüttich, bi se napadu slovitih 42 cm možnarjev ne moglo ustavljati. Nasledki bi bili usodopolni. Oltenia bi bila opustošena, Bukarešta razstreljena, Valahija spremenjena v vojno gledišče in Dobrudža zopet v rokah Bolgarov. Kateri dobri Rumunec bi mogel temu nevarnemu načrtu pritrditi? Le samo proti eni velesili lahko Rumunija vodi vojsko, to je Rusija, kajti rusko-rumunska fronta bi bila mala; istočasno pa bi Rumunija imela prednost, da bi jo čuvala in podpirala mogočna avstrijsko-bolgarska armada. Tega mnenja, tako končuje omenjeni častnik svoj članek, je večina rumunskih generalov.

Novo portugalsko ministrstvo.

Ker je prejšnje ministrstvo na Portugalskem odstopilo, se je sestavilo novo tako-le: predsedstvo in kolonije: Almeida; mornarico: Continko; finance: Costa; vojsko: Matto; zunanje zadeve: Soares; javna dela: Silva; pravosodje: Mosquita de Carvalko; poduk: Pedro Martins; notranje zadeve: Pereira Reis. Od prejšnjega so v sedanjo ministrstvo vstopili: finančni, vojni, zunanji, mornariški in minister za javna dela.

Ranjeni, padli in ujeti.

Domobranski pešpolk štev. 26:

Padlo moštvo:

Kacijan Karol, pešec, Maribor; Kaiser Franc, pešec, Polzeja; Klug Janez, pešec; Knej Martin, pešec, Sv. Peter, Brežice; Kokol Avgust, pešec, Maribor; Korošak Anton, pešec, Ljutomer; Kovačič Fran, pešec, Brežice; Krajnc Jožef, pešec, Celje; Krašovic Anton, pešec;

Lorbek Tomaž, pešec, Maribor; Lazar Jožef, pešec; Lešnik Mihael, pešec, Celje;

Maher Franc, pešec, Pohorje, Maribor; Maier Rudolf; Mihelič Anton, četovodja, Kozje; Müller Janez, pešec;

Nedelko Franc, pešec, Ptuj; Novak Šimon, pešec, Maribor;

Orožen Jožef, pešec, Skofjavas, Celje; Osvald Janez, pešec;

Podbrežnik Janez, pešec, Ptuj; Podgornik Janez, pešec, Radvanje; Popelnak Jakob, pešec, Maribor; Pulko Franc, pešec, Ptuj;

Rašl Franc, pešec, Ptuj; Rubernik Anton, pešec, Maribor;

Šviga Jurij, pešec, Celje; Špes Franc, pešec, Maribor; Štepihar Franc, pešec, Frankolovo; Sulčič Silvester, pešec; Strumpl Avgust, pešec, Velka; Švab Peter, pešec;

Trupej Mihael, pešec, Celje;

Vamberger Ignacij, pešec, Sv. Anton, Maribor; Verbošt Alojzij, pešec, Maribor; Vidovič Andrej, Velika Varnica;

Zafuta Janez, pešec.

Pešpolk štev. 47:

Ujeto moštvo:

Auer Franc, pešec, okolica Maribor (Rusija); Augustin Janez, pešec-poddesetnik, Radgona (Penza, Rusija);

Bastjančič Viktor, pešec; Beigott Leopold, pešec, Maribor (Rusija); Bindler Jožef, desetnik, Radgona (Penza, Rusija); Blatnik Franc, desetnik, Sp. Polskava (Rusija); Blažič Jernej, desetnik, Maribor, (Rusija); Breitenebner Konrad, pešec, Maribor (Rusija); Brus Marko, nadomestni rezervist, Maribor, (Omsk, Rusija);

Ceh Rudolf, pešec, Maribor (Rusija);

Damiš Karol, nadomestni rezervist, Maribor; Diamandi Janez, nadomestni rezervist (Omsk, Rusija); Dobečar Jožef, četovodja, Maribor (Barnaul, Rusija); Doinko Janez, pešec, Sv. Ilj (Omsk, Rusija); Donik Jožef, poddesetnik, Slov. Bistrica (Petrovavlovsk, Rusija); Dragar Ignacij, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija); Drobine Rudolf, pešec, Sp. Polskava (Rusija);

Edelsbrunner Friderik, pešec, Radgona (Rusija); Eibl Alojzij, nadomestni rezervist, Radgona, (Omsk, Rusija);

Fischer Jožef, nadomestni rezervist, Radgona, (Berezovka, Rusija); Flašker Franc, rezervni četovodja, Maribor (Rusija); Fürpas Franc, pešec, (Rusija);

Gamser Jožef, nadomestni rezervist, Gornja Sv. Kungota (Rusija); Glanz Anton, pešec, Radgona (Rusija); Gmeiner Štefan Pavel, nadomestni rezervist, Spodnji Duplek (Omsk, Rusija); Golob Janez, narednik (Penza, Rusija); Gregorič Janez, nadomestni rezervist, Maribor (Penza, Rusija); Greifoner Andrej, pešec, Maribor (Penza, Rusija);

Hobot Anton, pešec, Gornja Ročica (Penza, Rusija); Hochwald Jožef, nadomestni rezervist, Maribor (Chabarovsk, Rusija); Hödl Anton, pešec, Radgona (Omsk, Rusija); Hödl Peter, poddesetnik, Radgona (Rusija); Hois Ljudovik, nadomestni rezervist, Radgona; Hrastnik Alojzij, pešec, Maribor; Hrastnik Franc, nadomestni trobentač, Gomilica;

Jančič Jurij, pešec, Sv. Ana, Maribor; Jančič Janez, nadomestni rezervist, Poličane (Rusija); Jermančnik Jožef, pešec, Maribor (Moskva, Rusija); Juršič Jakob, trobentač, Maribor, (Nižni-Novgorod, Rusija);

Käfer Jožef, nadomestni rezervist, Radgona, (Omsk, Rusija); Kalunder Janez, pešec; Kocuvan Alojzij, nadomestni rezervist, Maribor (Omsk, Rusija); Komisar Jožef, poddesetnik, Maribor, (Omsk); Kramberger Janez, nadomestni rezervist, Maribor; Kraner Karol, poddesetnik, Selnica ob Muri (Berezovka, Rusija); Krois Konrad, pešec, Razvanje, Maribor (Taškent, Rusija); Kröll Janez, pešec, (Omsk, Rusija);

Lah Franc, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija, Penza); Lazar Jožef, pešec, (Penza, Rusija); Ledinek Franc, pešec, Gomilica; Lorbek Adolf, častniški sluga, Maribor (Penza, Rusija); Lorber Karl, pešec;

Maček Karol, nadomestni rezervist, Maribor, (Rusija); Maier Jožef, nadomestni rezervist, Radgona (Charkov, Rusija); Mašer Božidar, nadomestni rezervist, Maribor (Penza, Rusija); Menguser Jan, nadomestni rezervist, Gomilica; Menhart Anton, pe-

šec, Leitersberg (Penza, Rusija); Menhart Simon, nadomestni rezervist, Špičnik (Chabarovsk, Rusija); Mohr Franc, pešec, Maribor (Rusija);

Niderl Aleksander, pešec, Radgona (Ufa, Rusija); Novak Jožef, pešec, Zrkovci (Rusija); Novosad Janez, pešec;

Ortner Jožef, pešec, Radgona (Ufa, Rusija); Pölzl Vincenc, pešec, Radgona (Petrovavlovsk, Rusija);

Pajak Oton, četovodja (Samarkand, Rusija); Plečko Franc, častniški sluga, Konjice (Penza, Rusija); Pahernik Franc, nadomestni rezervist, Maribor (Omsk, Rusija); Pein Franc, častniški sluga, Radgona (Novi Nikolajevsk, Rusija); Pernat Anton, pešec, Maribor (Orlov, Rusija); Piberl Franc, nadomestni rezervist (Rusija); Plaša Leopold, nadomestni rezervist, Radgona (Rusija); Potočnik Janez, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija); Pronek Mat., pešec; Puchleitner Friderik, nadomestni rezervist, Radgona (Chabarovsk, Rusija); Puff Bogomir, pešec, Maribor (Penza);

Raber Anton, pešec; Racovar Matija, pešec; Rečnik Karol, pešec (Penza, Rusija); Renner Fran, pešec, Maribor (Barnaul, Rusija); Roj Jakob, nadomestni rezervist, Maribor, Sv. Križ (Rusija);

Sabati Alojzij, častniški sluga; Sabler Jožef, poddesetnik, Maribor (Omsk, Rusija); Sakl Avgust, nadomestni rezervist (Rusija); Sagadin Jožef, nadomestni rezervist, Polskava (Moskva, Rusija); Salefinger Simon, nadomestni rezervist, Velka; Sauer Janez, desetnik (Chabarovsk, Rusija); Schaber Jož., poddesetnik; Scher Alojzij, nadomestni rezervist, Radgona (Penza, Rusija); Schlesinger Vinko, nadomestni rezervist, Sv. Lovrene, Maribor (Rusija); Schöber Anton, poddesetnik (Rusija); Schuster Alojzij, tambur, Radgona (Omsk, Rusija); Schwarzbauer Peter, pešec, Arvež; Sklavnik Anton, nadomestni rez., (Omsk, Rusija); Senekovič Janez, nadomestni rezervist, Apače; Setovič Janez, pešec, Tinje; Škof Avgust, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija); Šober Ignacij, nadomestni rezervist, Pesniški dvor (Penza, Rusija); Svačnik Peter, nadomestni rezervist (Penza, Rusija); Staner Matija, nadomestni rezervist, Poličkavas (Rusija); Steinberger Blaž, nadomestni rezervist, Maribor; Stern Mihael, nadomestni rezervist, Račje; Stramlič Janez, pešec, Maribor (Omsk, Rusija); Supanič Jožef, pešec, Radvanje, Maribor (Penza, Rusija); Susanj Viktor, nadomestni rezervist; Spindler Jožef, nadomestni rezervist, Krčevina, Maribor (Omsk, Rusija); Schönwetter Friderik, pešec, Čeršak;

Od vojaške oblasti imenovani komisar za nakupovanje sena in slame kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje šte. 29.

Vabilo na redni občni zbor posojilnice na Frankolovem

reg. zadr. z neom. zavezo,
ki se bo vršil

v nedeljo dne 2. aprila 1916 popoldne po večernicah v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1915.
3. Čitanje zapisnika in poročila o izvršeni reviziji
4. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
5. Prosti predlogi.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je brezpogojno sklepčen.

K obilni vdeležbi vabi uljudno

ODBOR.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane trvdke Mauthner, ki se dobijo pri domači trvdke

Ivan Ravnikar, Celje.

V najem

se odda s 1. julijem 1916 gostilna in mesarija z vsemi pripadajočimi prostori v Narodnem domu v Velikovcu, in sicer z ozirom na vojni čas za 1400 K na leto.

Prosilci naj se izvolijo najpozneje do 28. marca t. l. oglasiti s svojimi spričevali pri Hranilnici in posojilnici, Velikovec, Koroško.

153

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta št. 5,

priporoča sledeče molitvenike:

B. Bartol: Hoja za Marijo Devico, K 1.60.
B. Bartol: Nevesta Kristusova, zl. obr. K 3.40, rud. obr. K 2.50.
F. S. Beziak: Marija zalostna mati 1887, K 1.50, zl. obr. K 2.—.
Bleiwis: Hči brezmadežne. Nauki za dekleta. Rud. obr. K 2.50.
Bleiwis: Tolažba dušam v vicah. rud. obr. K 1.20, zl. obreza K 2.—.
Jože Čede: Sveto opravilo 1913, K 1.20, zl. obr. K 1.50, do K 3.60.
Jože Čede: Malo sv. opravilo. Molitve za mladino. Rud. obr. 70 v; zl. obr. K 1.—.
Čigon Karol:
Angel varih, zl. obr. 60 vin.
Nebesa, naš dom. Razne vezave od K 1.50 do K 2.70.
Rajski glasovi. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Skrbi za dušo. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Godec Janez:
Kraljica vseh svetnikov in pomočnica kristjanov. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Češčena Marija. Razne vez. od K 1.20 do K 2.50.
Kvišku srca, molitvenik za otroke. Razne vezave od K 1.— do K 1.80.
Alfonz Ligvorij-Furlan: Prava nevesta Kristusova. Dve knjigi skupaj vezani K 3.—.
L. Herg: Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristjanov. 8. izdaja, rud. obr. K 3.—, zlata obr. K 3.50, K 4.— in K 4.20.
L. Herg: Venec sv. pesmi za domačo službo božjo (za se vezane samo pesmi) K 2.—.
A. Kalan: T. Kempčana: Hodi za Kristusom. K 2.—.
Dr. A. Karlin: Priprava na smrt K 2.20.
Kerčon: Rafael, ali nauki in molitve za odraslo mladino 1895. Rud. obr. K 1.—, zlato obr. K 1.60.

Fr. Kosar: Nebeška hrana I. in II. del, po K 2.20.
Lintelo, Mladini! Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. 30 vin. 20 iztisov ali več po 25 vin.
J. Pagani: Presv. Rešnje Telo. Zlata obreza K 2.20.
Dr. J. Pajek: Sv. Jožef. K 2.—.
J. Pavlič: Gospod, tebi mi pomagati! K 2.—.
Podgore: Sv. Spoved. K 2.—.
Pristov: Vir življenja in svetosti. Zlata obreza K 2.40.
Jožef Rozman: Družbine ali dekliske bukvice. Z rudečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.50, K 4.—, in K 4.20.
Rozman: Krščanski vojak. Pouk slovenskim mladeničem, ki so vpoklicani v vojaško službo. Broš. 80 vin.
Seigerschmed: Sv. Družina. K 2.—.
A. M. Slomšek: Življenja srečen pot. Nauki, vzgledi in molitve za mladeniče 1893. K 2.20.
Dr. J. Somrek: Prijatelj otroški ali darilo pobožnim šolarjem. Zlata obreza s sekircami 50 vin., zel. obreza s sekircami 40 vin., brez sekiric 36 vin.
Walser: Večna molitev pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Veliki tisk. Rudeča obreza K 3.—, zlata obreza K 3.40.
Dr. J. Walter: Sv. rožni venec. K 2.—.
J. Zupančič: Dušna pomoč za bolnike. Molitve za umirajoče kristjane 1887. K 2.60.
Slava Gospodu (velike črke). K 2.80.
Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Rudeča obreza K 1.50, zlata obreza K 2.30, šagrin K 2.80.
Družba vednega češčenja v lavantinski škofiji. Dve molitveni uri pred sv. Rešnjim Telesom. Broš. 20 vin., vez. 30 vin.
Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birmo 1893. 80 vin.
Duhovne veselje, molitvenik za mladino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.

Vrhove S. I.: Migljaji na razpotju življenja. Rudeča obreza 90 vin., zlata obreza K 1.10.
Božja pot na sv. gore. Popolen molitvenik. Zl. obr. 80 vin.
Lepo življenje in srečna smrt. Rudeča obreza K 1.40, zlata obreza K 1.80.
Gospod, usliši moje molitev. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50, Lepote najčistejšega Srca Marijinega. Komad 8 vin., 100 komadov K 7.—.
Marija, kraljica src. Nauk o pravi pobožnosti do Matere božje, Rudeča obreza K 1.60, zlata obreza K 2.40.
Obljube presv. Srca Jezusovega. Komad 10 vin., 100 komadov K 9.—.
Sveta ura ali kažipot v nebeško domovino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Segula: Na Kalvarijo, obsega 30 križevih potov in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu. Cene K 2.50, K 3.20 in K 3.50. Po pošti 20 vin. več.
Zemljč: Marijino življenje. Broš. K 1.50, vez. K 2.—.
Tolažba nebeška. Velike črke, zlata obreza K 1.50.
Dušni vodnik v srečno večnost. Velike črke. Rud. obr. K 3.—.
Molite bratje! Velike črke. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80.
Popolni tovariš za tretji red. Rudeča obreza K 1.80.
Pot v nebasa za tretji red. Rudeča obreza K 1.80, zlata K 2.40.
Furlan: Trinajst torkov v čast sv. Antonu Pad. Rudeča obreza K 1.20.
Scheyring: Sv. Anton Padovanski. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.40.
Pot k Bogu. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.60.
Baraga: Dušna paša. Rudeča obreza K 1.40.
Ključ nebeških vrat. Velike črke. Rudeča obreza 90 vin.
Getzemani in Golgota. Rudeča obreza K 2.60, zlata obr. K 3.60.

Denar se najboljšje pošlje naprej. Za poštino je treba dodati za vsako knjižo 10 vin.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje se obverjete, se bolezninega je zdravil.
2. Oseba s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdravi.

3. Vadušilci, katerim Sirolin znatno olajša naduho.
4. Širokuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin s ugodnim vplivom na splošni počutek.

Se dobi v
vsaki lekarni
in K. u.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 2 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Naznanjam, da sem odprl
odvetniško pisarno
v Celji na ringu št. 9.

Ivan Erhartič,
sodni svetnik v p.

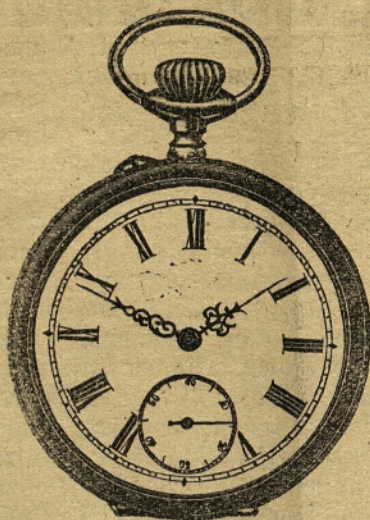
Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnje v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

URE

Točna postrežba

GES. GESTE
TRAURINGE

Velika zaloga ur, dragocnost, srebrnine in optičnih reči po vsaki cen.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura K 9 50
Pristna srebrna ura K 7 -
Original omega ura K 24 -
Kuhinjska ura K 10 -
Budilka niklasta K 8 -
Poročni prstani K 2 -
Srebrne verižice K 2 -

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebra.

Dva dijaka ali dve gospodični se vzamejo na stanovanje in hrano Maribor, Badgasse 11, levo 7.

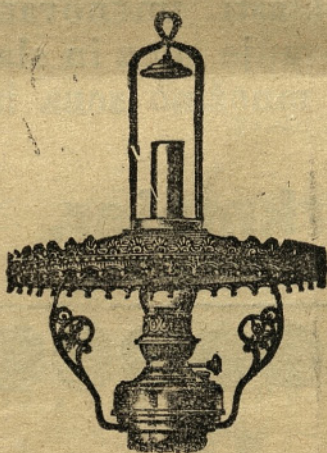
August Günther

svečar v Slovenjemgradu
kupi vsako množino

čebelnega
voska in voščin

po najvišji ceni.

Naročajte in
razširjajte
„Stražo“!

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsak petek in vsak sejmaki dan od 8. do 12. ure in vsake nedelje od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 %, od 1. in 16. v mesu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdržene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštne-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in posojila po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastave vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in mestih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe in posojilnica brezplačno, stranka plača samo koleke.